SABAHA KARŞI

Peyami Safa

Hazırlayan:
Seval Şahin

/ otukennesriyat

YAYIN NU: 2098
EDEBî ESERLER: 1057

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-712-7

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Editör: Gürkan Canpolat

Kapak Tasarımı: Ötüken

Dizgi-Tertip: Mahmut Doğan

Kapak Baskısı: CB Matbaacılık

Baskı: Unifset Basım Yayın Sanayii ve Ticaret Ltd Şti
Yakuplu Mah. 194. Sok. Nu:1 / 159 3. Matbaacılar Sitesi
Beylikdüzü-İstanbul Tel: (0212) 875 37 85
Sertifika Nu: 72541

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

İstanbul-2024

Peyami Safa (2 Nisan 1899-15 Haziran 1961)

2 Nisan 1899'da İstanbul Gedikpaşa'da doğdu. Babası Şair İsmail Safa, annesi Server Bedia Hanım'dır. Bir buçuk yaşındayken babası Sivas'ta öldü. İlk öğrenimine Gedikpaşa'da Menbaül-İrfan Mektebi'nde başladı. Eğitimi devam ederken dokuz yaşında, sağ kolunda ortaya çıkan kemik veremi yüzünden uzun bir hastalık dönemi geçirdi (1908). 1910'da başladığı Vefa İdadisi'ni bu hastalık ve geçim darlığı sebebiyle bırakmak zorunda kaldı. *Bir Mekteplinin Hatıratı / Karanlıklar Kralı* (1913) adlı ilk kitabını Vefa İdadisi'ndeki öğrenciliği sırasında çıkardı. Tiyatro eğitimi almak için Darülbedayi imtihanlarına girdi, kazandı, ancak devam edemedi (1914). Posta-Telgraf Nezareti'nde göreve başladı. Ardından Boğaziçi'ndeki Rehber-i İttihad Mektebi'ne muallim olarak girdi (1917). Bu dönemde *Fağfur, Servet-i Fünûn* ve *İctihad*'da yazdı. Bir süre Düyun-ı Umumiye İdaresi'nde çalıştı (1918).

Ağabeyi İlhami Safa ile birlikte *Yirminci Asır* gazetesini çıkardı (1919). *Yirminci Asır* kapandıktan sonra *Tercüman-ı Hakikat* ve *Tasvir-i Efkâr* (1922), Cumhuriyet'in ilânının ardından *Son Telgraf, Son Saat* ve *Son Posta* gazetelerinde çalıştı. 1924 yılında Server Bedi takma adıyla meşhur Cingöz Recai tipini yarattı. Halil Lutfi (Dördüncü) ile birlikte *Büyük Yol* adlı bir gazete çıkardı (1925). Aynı tarihlerde hem Server Bedi hem Peyami Safa imzasıyla *Cumhuriyet*'te yazdı. Bu gazeteyle ilişkisini fıkra yazarı ve edebiyat sayfası yöneticisi olarak aralıklarla sürdürdü (1928-1940). *Resimli Ay*, *Hareket* dergilerinde yazdı. Ağabeyi İlhami Safa ile birlikte *Hafta* dergisini çıkardı. (1935). *Hafta*'nın ardından *Kültür Haftası*'nı çıkardı.

Cumhuriyet'ten sonra *Yeni Mecmua, Tasvir-i Efkâr, Çınaraltı, Büyük Doğu, Vakit* ve *Ulus* gazetesinde yazmaya başladı (1949-1953). Bursa'dan milletvekili adayı oldu ancak seçimi kazanamadı (1950).

Peyami Safa bir süre sonra *Türk Düşüncesi* dergisini yayımlamaya başladı (Aralık 1953) ve *Milliyet* gazetesi yazı kadrosunda yer aldı (1 Ekim 1954). Ardından *Tercüman*'a geçti (Mart 1959). *Büyük Doğu*'da ve *Havadis* gazetesinde yazdı (21 Temmuz 1960). *Düşünen Adam* dergisinde (5 Ocak 1961) ve *Son Havadis* gazetesinde (10 Mart 1961) yazmaya başladı. 15 Haziran 1961 tarihinde Çiftehavuzlar'da öldü ve Edirnekapı Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Peyami Safa'nın 1914-1961 yılları arasında gerçek ismiyle ve Server Bedi, Çömez, Serazad, Safiye Peyman, Bedia Servet gibi takma adlarla yazdığı süreli yayınlar şunlardır: Gazete: *Büyük Yol, Cumhuriyet, Havadis, Milliyet, Son Havadis, Son Posta, Son Telgraf, Tan, Tasvir, Tasvîr-i Efkâr, Tercüman, Tercümân-ı Hakîkat, Ulus, Vakit, Yirminci Asır*. Dergi: *Aydabir, Aydede, Bozkurt, Büyük Doğu, Çınaraltı, Düşünen Adam, Edebiyat Gazeteasi, Fağfur,*

Hafta, Hareket, Hayat, Heray, İctihad, İslâm Mecmuası, Kültür Haftası, Resimli Ay, Resimli Şark, Seksoloji, Servet-i Fünûn, Türk Dili, Türk Düşüncesi, Türk Yurdu, Türklük, Yedigün, Yeni Çağ, Yeni İstiklâl, Yeni Mecmua, Yeni Türk Mecmuası.

Eserleri. Hikâyeleri. 1. *Gençliğimiz* (1922). 2. *Siyah Beyaz Hikâyeler* (1923). 3. *Ateş Böcekleri* (1925). 4. *İstanbul Hikâyeleri* (tarihsiz). 5. *Hikâyeler*. İlk Defa Bütün Hikâyeleri Bir Arada (1980). *Asrın Hikâyeleri*'yle *Siyah Beyaz Hikâyeler*, *Ateş Böcekleri* ve *Resimli Ay* mecmuasının 1930 yılında verdiği Resimli Hikâyeler ilâvesindeki hikâyeler Halil Açıkgöz tarafından bir araya getirilmiştir.

Romanları. 1. *Sözde Kızlar* (1922). 2. *Şimşek* (1923). 3. *Mahşer* (1924). 4. *Bir Akşamdı* (1924). 5. *Canan* (1925). 6. *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu* (1930). 7. *Fatih-Harbiye* (1931). 8. *Bir Tereddüdün Romanı* (1933). 9. *Matmazel Noraliya'nın Koltuğu* (1949). 10. *Yalnızız* (1951). 11. *Biz İnsanlar* (1959). Peyami Safa'nın ayrıca *Gün Doğuyor* adlı bir piyesi yayımlanmıştır (1937). Ayrıca Server Bedi takma adıyla çok sayıda roman ve hikâye kitabı yayımlamış, tefrika etmiştir. Bu eserler de Ötüken Neşriyat tarafından Server Bedi Külliyatı başlığı altında 2018 yılından itibaren yayımlanmaya başlamıştır.

Diğer Eserleri. 1. *Türk İnkılâbına Bakışlar* (1938). 2. *Felsefî Buhran* (1939). 3. *Millet ve İnsan* (1943). İkinci baskısı *Nasyonalizm* adıyla yapılmıştır (1961). 4. *Mahutlar* (1959). 5. *Sosyalizm* (1961). 6. *Mistisizm* (1961). 7. *Doğu-Batı Sentezi* (1962). 8. *Kızıl Çocuğa Mektuplar* (1971). Yukarıdaki üç eseri ayrıca *Nasyonalizm-Sosyalizm-Mistisizm* adıyla bir arada basılmıştır (1975).

Büyük Avrupa Anketi (1938) adlı eseri Peyami Safa'nın 1936 yılında çıktığı Avrupa seyahatini anlatır. Peyami Safa'nın çeşitli gazete ve dergilerdeki yazılarından seçmeler konularına göre tasnif edilerek "Objektif" adı altında basılmıştır: *Osmanlıca, Türkçe, Uydurmaca* (1970); *Sanat, Edebiyat, Tenkit* (1971); *Sosyalizm Marksizm Komünizm* (1971); *Din, İnkılâp, İrtica* (1971); *Kadın, Aşk, Aile* (1973); *Yazarlar, Sanatçılar, Meşhurlar* (1976); *Eğitim, Gençlik, Üniversite* (1976); *Yirminci Asır, Avrupa ve Biz* (1976). Peyami Safa, *Cumhuriyet Mekteplerine Millet Alfabesi* (1929), *Cumhuriyet Mekteplerine Kıraat* (I-IV, 1929), *Yeni Talebe Mektupları* (1930), *Büyük Mektep Nümuneleri* (1932), *Türk Grameri* (1941), *Dil Bilgisi* (1942), *Türkçe İzahlı Fransız Grameri* (1948) gibi ders kitapları da kaleme almıştır.

ÖN SÖZ

Sabaha Karşı, Peyami Safa'nın kendi adıyla yazdığı, bugüne kadar kitaplaşmamış bir eser. Roman, *Milliy*et gazetesinde 23 Temmuz-22 Eylül 1956 tarihleri arasında 62 tefrika olarak yayımlanıyor. Eserin tefrikasının başına Peyami Safa, "önsözümsü" başlığı altında bir not eklemiş. Notta şöyle diyor:

> Bu roman, Simenon adının zannettirebileceği gibi bir polis vakası hikâye etmez. Hayret verici bir kolaylık zevahiri altında sadeliği ve derinliği birleştirmiş bir aşk romanıdır. Kendisini bir zamanlar İstanbul'da şahsen de tanıdığımız Fransız romancısının *Trois Chambres à Manhattan*[1] isimli kitabını yazı işleri müdürümüz Abdi İpekçi beğendi ve *Milliyet* okuyucuları için seçti. Fakat Amerika'da geçen vakanın yabancı göreneklerle dolu olmasının yadırganmaması için millî hayatımıza tatbikini benden istedi. Romanın Simenon'a has atmosfer güzelliğini ve aşk psikolojisini zenginleştiren kıvrak inceliklerini bozmadan onu Türkçeye kazandırmayı denedim. Muvaffak oldumsa bu eseri seveceksiniz. Sevmezseniz kabahat benimdir; severseniz, tabii, Simenon'un hak ettiği hayranlıktan bana zırnık düşmez. Temiz ve serbest bir tercümeye ve iktibasa çalışmaktan fazla bir şey yapmış değilim.

Safa, Simenon'dan "serbest bir tercüme ve iktibas" olarak değerlendirdiği bu eseri, Simenon'un 1945 yılında yayımlanan *Manhattan'da Üç Oda* adlı romanını hem adaptasyon hem de kendi buluşlarıyla birleştirerek Türkçeye kazandırmıştır. Bu sebeple *Sabaha Karşı*'yı, Simenon'dan ilhamla

---

[1] Simenon'un *Manhattan'da Üç Oda* adıyla Türkçeye çevrilen romanı.

kaleme alınmış telif bir roman olarak değerlendirmenin daha doğru olacağını düşünüyorum. Roman, *Manhattan'da Üç Oda*'nın olay örgüsünü büyük oranda aynı şekilde almış, ancak bu olay örgüsündeki detayları değiştirmiştir. Örneğin kadın ve erkeğin sabaha karşı karşılaşma maceraları ve sonrasındaki mekânlar değiştirilirken olay örgüsüne İstanbul'a has özellikler eklenmiş, kadın ve erkeğe ait psikolojik özellikler büyük oranda *Manhattan'da Üç Oda* romanına paralelken fiziksel özellikleri ve yaşam koşulları değiştirilmiştir.

Sabaha Karşı, Peyami Safa'nın ilk "serbest tercüme ve iktibas" eseri değildir. 22 Şubat-30 Nisan 1931 yılları arasında 65 tefrika olarak *Yılmaz* gazetesinde Goethe'nin *Faust*'unu *Şeytana Uyanlar*[1] adıyla iktibas etmiş, bu iktibasta da Safa, kendine has unsurları kitaba yerleştirmiştir. Gerek *Şeytana Uyanlar* gerekse *Sabaha Karşı*'nın ilham aldıkları orijinalleriyle aralarındaki ilişkilere detaylı bir şekilde değinmek bu ön sözün sınırlarını hayli aşmakta. Ancak, Peyami Safa'nın bu yöndeki çalışmalarının ve bu şekilde ortaya koyduğu eserlerin, onun edebiyatı üzerine düşünmek için biz araştırmacılara yeni ve zengin kaynaklar verdiği ortada. Umarız bu eser, bir nebze de olsa buna yol açar.

Elinizdeki eseri yayıma hazırlarken, imlayı bugünün Türkçesine uyarladım, metinde geçen Arap, Fars ve Avrupa dillerinden gelen kelimeleri, kavramları dipnotlarda açıkladım. Bu eseri, yayımlanması için büyük bir cömertlikle benimle paylaşan Serdar Soydan'a ve Peyami Safa külliyatının tamamlanması konusundaki emekleri için yayın yönetmenimiz Göktürk Ömer Çakır'a çok teşekkür ederim.

---

[1] Eser, Serdar Soydan tarafından yayıma hazırlanmıştır. Bkz. Peyami Safa, *Şeytana Uyanlar*, Ötüken Neşriyat, 2021.

Sabaha Karşı'nın yayıma hazırlanmasını, hepimizi derinden sarsan deprem felaketinden hemen önce bitirmiştim. Birçok canımızı kaybettiğimiz acı bir sabaha karşının ardından umutla, dayanışmayla, birlikte yaralarımızı saracağımız, birbirimize iyi geleceğimiz sabaha karşıların her daim var olması dileğiyle.

Seval Şahin
Kadıköy, Şubat 2023.

SABAHA KARŞI

George Simenon'dan iktibas eden: **PEYAMİ SAFA**

TEFRİKA NO. 1

Ön Sözümüz

Bu roman, Simenon açısın zannettirebileceği gibi, bir polis vak'ası hikâye etmez. Hayret verici bir kolaylık zevkhiri altında sadeliği ve derinliği birleştirmiş bir aşk romanıdır. Kendisini bir zamanlar İstanbul'da şahsen de tanıdığımız Fransız romancısının «3 Chambres a Manhattan» isimli kitabını Yazı İşleri Müdürümüz Abdi İpekçi beğendi ve Milliyet okuyucuları için seçti. Fakat Amerika'da geçen vak'anın yabancı göreneklerle dolu olmasının yadırganmaması için, milli hayatımıza tatbikini benden istedi. Romanın Simenon'a has atmosfer güzelliğini ve aşk psikolojisini zenginleştiren kısrak inceliklerini bozmadan onu Türkçe'ye kazandırmayı denedim. Muvaffak oldumsa bu eseri seveceksiniz. Sevmezseniz kabahat benimdir; severseniz, tabii, Simenon'un hakettiği hayranlıktan bana zırnık düşmez. Temiz ve serbest bir tercümeye ve iktibasa çalışmaktan fazla bir şey yapmış değilim. P.S.

★

I

Sabaha karşı, dörde doğru, birdenbire yatağından kalktı. Giyindi. Şapkasız ve kravatsız, fırladı. Sokağa çıktığı zaman, odasının pencerosine bakınca, farkına vardı: Işığı söndürmeyi unutmuştu.

Ne haldeydiler, yukarıda? Şükran hâlâ kusuyor muydu? Mümkün. Belki de, gittikçe şiddetlenen, bitmez tükenmez hıçkırıklar.

Bebek'in arka sokaklarında, adımları büyük akisler yapıyordu. Bir arkadaşı, karısının ıztıraplarıyla başbaşa bırakmanın mânâsını ancak şimdi düşünebildi. Böyle zamanlarda onun yalnız kalmayı tercih etmesi lâzımdı. Kadının sinir ve irade sefaletini gizlemek için.

Hayat... Uzaktan, bir vapur düdüğü. Adımlarını yavaşlattı. Durdu. İki sokak arasından görünen Boğazın lâciverdi maviye doğru ağır ağır açılıyordu. Üstünden sisin kalkışını ve suların uyanışını ömründe ilk defa görecekmiş gibi, gözlerini denizden ayırmadı. Açık yakasından içeriye sabah rüzgârı tereddütle giriyor. Burnunda denizin keskin iyodu.

Cadde bomboştu. Ruhundaki sıralardan birine oturmak için ağır ağır yürürken durdu. Bunlardan birinde hareketsiz bir gölge, sabahın bu saatindeki insanlarından hiç birine benzemeyen zarif bir gölge, bir kadın gölgesi.

Ayaklarının ucuna basarak yaklaştı. Üstünde kolsuz bir beyaz blûz, elinde yarısınmış bir sigara, uzun boylu bir kadın, ayak ayak üstüne atmış, hareketsiz oturuyordu. Gözleri gittikçe mavileşen sulara o kadar dalmıştı ki, arkasından yaklaşan ayak seslerini duymadı.

Erkek onun yanı başına kadar gitti. Baktılar. Kadının sigarayı tutan elinde, ona doğru, iradesinin kontrolundan kaçan bir küçük hareket belirdi. Erkek anladı ve çakmağını çıkardı. Avuçlarıyla alevi himaye ederken ona doğru protokol mesafesini aşmamaya çalıştı.

Sonra yanına oturdu, bir sigara da kendisi yaktı.

Kadının, dumanı üfüren dudaklarından başka, vücudunun hiç bir noktasında hareket yoktu. Teşekkür etmemişti.

Birkaç dakika konuşmadılar.

Erkek bir mâcera ihtimalinin tohumunu ezmek kararıyla ayağa kalkmak için ilk hareketi yapınca, kadın, başını ona çevirmeden, sordu:

— Buralı mısınız?

— Hayır, Beyoğlunda oturuyorum.

— Neresinde?

Bu tecessüs, bir konuşmayı uzatma bahanesi miydi? Yoksa, üstüste sorgularla bir hâkimiyet denemesi mi?

— Suterazi sokağında.

Yine erkeğin yüzüne bakmadan:

— Mektebin yanında, dedi kadın.

Devamı var

SABAHA KARŞI[1]

1.

Sabaha karşı dörde doğru birdenbire yatağından kalktı. Giyindi. Şapkasız ve kravatsız fırladı. Sokağa çıktığı zaman odasının penceresine bakınca farkına vardı; ışığı söndürmeyi unutmuştu.

Ne hâldeydiler yukarıda? Şükran hâlâ kusuyor muydu? Mümkün. Belki de gittikçe şiddetlenen bitmez tükenmez hıçkırıklar.

Bebek'in arka sokaklarında adımları büyük akisler yapıyordu. Bir arkadaşı karısının ızdıraplarıyla baş başa bırakmanın manasını ancak şimdi düşünebildi. Böyle zamanlarda onun yalnız kalmayı tercih etmesi lazımdı. Kadının sinir ve irade sefaletini gizlemek için.

Hayat... Uzaktan bir vapur düdüğü. Adımlarını yavaşlattı. Durdu. İki sokak arasından görünen Boğaz'ın laciverdi maviye doğru ağır ağır açılıyordu. Üstünden sisin kalkışını ve suların uyanışını ömründe ilk defa görecekmiş gibi gözlerini denizden ayırmadı. Açık yakasından içeriye sabah rüzgârı tereddütle giriyor. Burnunda denizin keskin iyodu.

Cadde bomboştu. Rıhtımdaki sıralardan birine oturmak için ağır ağır yürürken durdu. Bunlardan birinde hareketsiz bir gölge, sabahın bu saatindeki insanlarından hiçbirine benzemeyen zarif bir gölge, bir kadın gölgesi.

---

[1] *Milliyet*, 23 Temmuz-22 Eylül 1956, 62 tefrika.

Ayaklarının ucuna basarak yaklaştı. Üstünde kolsuz bir beyaz bluz, elinde yanmamış bir sigara, uzun boylu bir kadın, ayak ayak üstüne atmış, hareketsiz oturuyordu. Gözleri gittikçe mavileşen sulara o kadar dalmıştı ki, arkasından yaklaşan ayak seslerini duymadı.

Erkek onun yanı başına kadar gitti. Bakıştılar. Kadının sigarayı tutan elinde, ona doğru iradesinin kontrolünden kaçan bir küçük hareket belirdi. Erkek anladı ve çakmağını çıkardı. Avuçlarıyla alevi himaye ederken ona doğru protokol mesafesini aşmamaya çalıştı.

Sonra yanına oturdu, bir sigara da kendisi yaktı.

Kadının dumanı üfüren dudaklarından başka vücudunun hiçbir noktasında hareket yoktu. Teşekkür etmemişti.

Birkaç dakika konuşmadılar.

Erkek bir macera ihtimalinin tohumunu ezmek kararıyla ayağa kalkmak için ilk hareketi yapınca, kadın başını ona çevirmeden sordu.

"Buralı mısınız?"

"Hayır, Beyoğlu'nda oturuyorum."

"Neresinde?"

Bu tecessüs[1] bir konuşmayı uzatma bahanesi miydi? Yoksa üst üste sorgularla bir hâkimiyet denemesi mi?

"Suterazi Sokağı'nda."

Yine erkeğin yüzüne bakmadan "Mektebin yanında," dedi kadın.

"Evet."

Böyle bir başlangıç konuşmayı çıkmaza götürebilirdi. Erkek de ayak ayak üstüne attı.

Rıhtıma bir balıkçı kayığı yanaşıyordu. Ayakta duran adam kancayı uzattı, kadının ayaklarının hizasındaki oyuğa tutturamadı. Araştırdı. İki adım ötede kayık yanaştı. Kancayı tutan adam rıhtıma atladı. Kürekleri bırakan arka-

[1] Merak.

daşı sepetin dışında kalan lüferleri topluyor, içine atıyordu. Çıplak ayağının altına düşen bir balık, canlı imiş gibi kaydı ve bir karış öteye fırladı.

Kadın, temiz havaya birçok insanlardan daha fazla ehemmiyet veriyormuş gibi derin bir nefes aldıktan sonra sordu.

"İsviçre'ye gittiniz mi hiç?"

Ve cevabını beklemeden devam etti.

"Ben Lozan'da, bir sanatoryumda iki kış kaldım."

Garip şey, bu damdan düşercesine sözlerden sonra erkek ona ilk defa olarak bir kadına bakar gibi baktı. Kadın ona hafif bir heyecan veren sathi[1] bir neşe ile anlatıyordu.

"Öyle, zannedildiği kadar müthiş bir şey değil. Belki de oradan çıkanlar için... İyi olduğumu söylediler, tamamıyla."

Sigarayı denize attı. Erkek, bir anda, Şükran'ı, yüzünü hiç görmediği o kadını niçin düşünmüştü?

Belki hastalık. Belki de ses. Şükran'ın krizi tuttuğu zaman çıkardığı trajik seslerden biri bu kadınınkine benzemiyor değildi. İyi kapanmamış bir yarayı düşündüren boğuk bir ses. Şuurlu bir kederin değil, içimize kaçmış, ruhumuzun dibinde saklanmış, her an var olan bir acının sesi.

Ufak tefek birçok meseleler erkeğin zihnini işgal ediyordu. Evvela şive. Bu kadın Türk olamazdı. Mükemmel Türkçe konuştuğu hâlde onu yerli azınlıklardan da ayıran bir özellik vardı. Avrupalıya da benzemiyor.

"Nerelisiniz?" diye soracak oldu erkek.

"Bağdat'ta doğdum. Burada bana Simi derler. Asıl adım Semine'dir. Bağdat'a gittiniz mi hiç?"

"Hayır."

"Ah!"

---

[1] Yapmacık.

Kadın ona ilk defa baktı. Birbirleri hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı. Balıkçı kayığı yükünü boşalttıktan sonra uzaklaştı.

"Bana bir sigara verir misiniz? Kalmadı hiç bende," dedi kadın.

Sigarayı bitirinceye kadar konuşmadı. Erkek de söze başlama hakkını ondan almak istemiyordu, laf olsun diye bir şey söylemenin soğuk tesirinden kurtulmak için.

Kadın sigarasını bitirdikten sonra doğruldu.

"Kalkalım."

Şimdi elini uzatıp ayrılacak mıydı? Ne ümit ediyordu erkek? Böyle hiç tanışmadan rastgele yürümek mi?

"Ben de Beyoğlu'na gideceğim," dedi kadın.

Gözleri bir taksi aradı. Caddeden kamyon ve atlı yük arabalarından başka vasıta geçmiyordu.

Bebek meydanına kadar yürüdüler.

Kadın sendeliyordu.

"Pabuçlarım ayağımı acıtıyor biraz."

Gözleri meydandaki taksiye ilişti. İçinde şoför yoktu. Erkeğin gözleri de etrafında insan arıyordu. İnsan değil, insanlar. Çünkü son haftalarda, aşk kokan bir çift gördüğü zaman dudaklarını ısırırdı. Şimdi onlar da bir çiftti. Bunu başkalarının da görmesini istiyordu.

Taksiye doğru koştu. Şoför uyuyordu. Rüyasında müşteri bekliyormuş gibi kolay ve neşeli uyandı.

Bindiler. Erkek "Beyoğlu'na," demeden evvel kadın "Emirgan'a," emrini verdi.

İzah etmedi. Erkek de sormadı. Bu meçhuller ona hayatı yenileştiriyordu. Kendi kendisini de. Kadın elini ayağına götürüp çekti. Bu, yerde kaybolmasından korktuğu bir güzelliğe erkeğin dikkatini çağırmak için miydi?

"Acıyor mu?" diye sordu.

"Biraz," dedi kadın.

Arkasına yaslandı, gözlerini yumdu. Böyle giderse bir muamma ticaretine başlamış olacaktı. Erkek tabii olmayan gizlilikleri sevemezdi. Niçin konuşmuyordu kadın?

Ben niçin konuşmuyorum? diye düşündü. Böyle başlamışlardı bir kere. Onları ağın çine alan sırlı havadan kurtulmak zordu. Söylenen her söz, meçhul olduğu kadar güzel bir şeye ihanet gibiydi.

Erkekte de gözlerini yummak ihtiyacı vardı. Kadını taklit etmek istemiyordu. Ona tabakasını uzattı.

Taksi, Emirgan kahvesinin önüne gelince, kadın dur emrini verdi.

Arabayı savdılar.

Kahvede masalar örtüsüzdü. İçeride bir ışık vardı. Ona doğru yürüdüler, içeriden çıkan bir adam "Kapalı," dedi.

Eliyle kestirme bir hareket yaptı.

Döndüler ve yürüdüler.

Kadın sendeliyordu. Erkeğin koluna girdi.

Bakınıyorlar. Bir taksi.

Otuz kırk adım ötede, iki katlı bir binanın bahçe kapısı üzerinde geceleri içinde elektrik yanan ince uzun bir cam levhada 'Krizantem' ve altında 'Oteli' kelimesi vardı. İkisi de bunu gördü. Fakat kadının dikkati levhaya ve binaya âdeta yapışmıştı.

Kapının önüne geldikleri zaman evvela erkek durdu.

"Ayağınız acıyor. İsterseniz biraz istirahat edelim içeride."

Evvela bahçeye, sonra binaya girdiler. Dik bir merdivenin sahanlığında, sol tarafta yarı açık duran kapıdan içeride bir masaya, kollarının üzerine başını dayamış uyuyan, ceketsiz bir adam görünüyordu. Mesleğinin icabı çabuk uyanmaya ve karşısındakinin arzusunu derhâl anlamaya alışmıştı.

Başını kaldırdı ve doğruldu.

"Banyolu mu istiyorsunuz?"

"Evet," dedi erkek.

Otelci kalktı ve arkasındaki büyük levhadan bakır plakalı tek anahtarı aldı. Öne düştü. İkinci kata çıktılar. Simi erkeğin koluna asılmıştı. Basamaklarda sendeliyor ve duraklıyordu.

Oda kapısını açan otelci "İçki servisi istiyor musunuz?" diye sordu.

Kadın, erkeğin kulağına eğildi.

"Yalnız viski…"

Otelci bu fısıltıyı duydu. Kadına bakarak "Yiyecek bir şey… Fıstık filan istemez misiniz?" diye sordu.

Erkek başıyla müspet[1] cevap verdi, girdiler. Oda, Boğaziçi'nin geçici aşklara mahsus bütün otellerinde olduğu gibi zevksiz ve lüzumlu eşya ile döşenmişti. Pencereden burası gibi tozlu bir sabah giriyordu.

Hemen kendini bir koltuğa atan kadın yüksek topuklu beyaz iskarpinlerini acele çıkarmıştı. Ayaklarını altına aldı ve tam bir Şark kadını gibi oturdu.

"Sen de çıkar ceketini," dedi.

Ona ilk defa "sen" diyordu. İtiraf utancı olmayan rahat bir tonla anlatmaya başladı.

"Bu sabahtan beri oturacak hiçbir yerim yok. Klara ile aynı apartmanda idik. Onu tanımanızı çok isterdim! Hayatımda tanıdığım kadınların en cazibelisidir o. Kocası Ronald, üç sene evvel Panama'da iyi bir iş buldu. Klara orada yaşamaya çalıştı onunla ama sıhhati... İyi gelmedi orası ona. Kocasıyla anlaştı, İstanbul'a döndü. Bir apartman tuttuk onunla, Küçük Bebek'te, tam bana rastladığın yerde..."

Erkek ceketini çıkarmış, onu ayakta dinliyordu. Yorgunluğunu fark edemeyecek kadar yorgundu.

---

[1] Olumlu.

"Klara'nın bir... Âşığı vardı. Vladimir. Bir Beyaz Rus. Evliydi. İki çocuk babası. Karısından ayrılmak üzereydi. Anlıyorsunuz tabii."

Şüphesiz. Fakat erkek hikâyeyi dinlerken dalgındı.

"Birisi, ta Panama'ya Ronald'a yazmış. Kim olduğunu biliyorum. Dün sabah gün doğmadan adam çıkagelmesin mi? Askıda Vladimir'in hâlâ pijaması ve robdöşambrı vardı. Kendisi gece gelmemişti bereket. Sahne korkunç olabilirdi. Ronald böyle müşkül anlarda sükûnetini muhafaza etmesini bilen bir tip. Fakat öfkesini gözümün önüne getiremiyorum. Ben apartmandan çıktım. Öğleden sonra ikide geldim. Komşu bana Klara'nın bir mektubunu verdi. Çantamda."

Mektubu çıkarıp göstermek istedi. Kapı vuruluyordu. Bir garson viskiyi getirdi.

Sustular. Garson çıktı.

Kadın, elinde viski kadehi, susmaya devam etti. Küçük yudumlarla fakat süratli içiyordu.

"Bir kadeh daha koy bana," dedi. "Emin ol ki sonuncusu bu."

Başı dönüyordu, belli. Bu kadehi birincisinden daha süratli içti, bir müddet kendi kendine kapanmış, odadan ve ne istediğini bilmeden karşısında duran adamdan uzak, dalgın...

Sonra birdenbire bacaklarını uzattı. Çorabın incelmiş, pembe ucundan ayak parmakları görünüyordu. Ayağa kalktı. Çok eski bir zamandan beri kararlaştırılmış sade bir hareketle erkeğe doğru iki adım attı. Kollarını açtı ve ayaklarının ucunda yükselerek ağzını onun ağzına yapıştırdı.

2.

Uyandı. Oda loştu. Kapalı perdeler arasından sabah iki kalın mavi çizgi hâlinde oda ortasına doğru yürüyordu.

Elini uzattı. Yatak örtüsü soğumuştu.

Tahta bir bölme ile ayrılmış banyo odasının yarı aralık duran kapısından sızan ışığı görünce göğsünde hafif bir şok duydu.

Kalktı. Sigara içmek istiyordu. Kadın onun yumuşak adımlarını duymuş olacaktı. Banyodan seslendi.

"Saat kaç, haberin var mı?"

Bu soruda bir soru tonu yoktu. Cümleyi onun ismiyle bitirmek istiyormuş gibiydi. Ses bunun için tamamlanmamıştı.

"Haberim yok," dedi.

Ve birdenbire ilave etti.

"Benim adım Ali Saip Egemen."

"Saat yedi buçuk Ali."

Uzun zamandır hiç kimse ona "Ali" diye hitap etmemişti. Hep "Saip" ve pek az da "Egemen" derlerdi.

Kendinde bir hafiflik duydu. Saatlerce sürebilecek ve onun hayatla istediği gibi oynamasını temin edebilecek bir hafiflik.

Ne olmuştu ki? Nedir bu hafiflik? Ehemmiyeti yoktu. Bundan sonra hiçbir şeyin ehemmiyeti yok.

"Nasıl tıraş olacağımı düşünüyorum."

Kadın hafif müstehzi,[1] müstehziden ziyade şefkatli: "Kapıya telefon et. Sana bir tıraş makinesi ve tıraş sabunu alsınlar. İster misin ben telefon edeyim?"

Hoştu bu. Kadın her şeyi düşünebiliyordu. Saip, gerçekliğinden tamamıyla emin olmadığı bir gerçeklik içinde, beceriksizdi.

---

[1] Alaycı.